

BZK-IV.913.10.2021.JS

**Stowarzyszenie Ekologiczno - Kulturowe
Nasza Ziemia Nasza Ziemia
w Kosakowie
ul. Złote Piaski 3**

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na pismo z 17 lutego 2021 r. w sprawie martwych łabędzi w rejonie Zatoki Puckiej, w pierwszej kolejności wskazać należy, że działania Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pucku, raporty służb gminnych zajmujących się monitorowaniem obszaru zagrożonego jak i obserwacje dokonywane z dronów będących własnością Gminy Wiejskiej Puck nie potwierdziły informacji medialnych o setkach ptaków padłych bądź przymarzniętych do tafli lodu. Na zatoce w rejonach pokrytych lodem widoczne są pojedyncze martwe ptaki i pozostałości zwłok łabędzi, które aktualnie nie mogą być zebrane ze względu na zagrożenie załamania się lodu i utratę zdrowia lub życia osób wykonujących te czynności. Do dnia dzisiejszego zebrano w pasie nabrzeża znajdującego się na terenie Gminy Wiejskiej Puck, Gminy Miasta Puck i Gminy Władysławowo 19 szt. zwłok padłych łabędzi, które będą przesłane przez zatwierdzonych przewoźników, w zaplombowanych przez Inspekcję Weterynaryjną środkach transportu, do zakładu utylizacyjnego. Jednocześnie Powiatowy Lekarz Weterynarii w Pucku przeprowadził konsultacje z przedstawicielami towarzystw ornitologicznych: Stacja Ornitologiczna w Gdańskim Instytucie Zoologii PAN oraz Grupa Badawcza Ptaków Wodnych „KULING”, którzy wyrazili opinię że nie mają jeszcze dokładnych danych u upadkach ptaków w rejonie Zatoki Puckiej, ale jednocześnie nie zaobserwowali drastycznego wzrostu upadków w porównaniu z latami ubiegłymi. Nie zalecali podejmowania działań ingerujących w ekosystem typu: zbiorowe dokarmianie ptaków dzikich lub podejmowanie osobników chorych.

W celu zwalczania grypy ptaków u drobiu lub w podmiotach nadzorowanych utrzymujących ptaki przy każdym zgłoszeniu podejrzenia lub wykryciu choroby organy Inspekcji Weterynaryjnej podejmują działania zgodnie z rozporządzeniem MRiRW Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zwalczania grypy ptaków Dz.U. 2007 Nr 239, poz. 1752 w oparciu o ustawę o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt Dz.U. 2004 Nr 69, poz. 62, t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1421.

Wysoce zjadliwa grypa ptaków HPAI podlega notyfikacji w Unii Europejskiej, gdzie osobno zgłaszane są ogniska choroby stwierdzone w gospodarstwach drobiowych lub innych podmiotach nadzorowanych utrzymujących ptaki, a osobno przypadki wystąpienia grypy ptaków u ptaków dzikich w celu właściwego oszacowania ryzyka i rozprzestrzeniania się wirusa w Europie.

Mając na względzie powyższe statystyki sytuację występowania ognisk HPAI w gospodarstwach utrzymujących drób dla woj. pomorskiego należy uznać za opanowaną.

W odniesieniu do występowania wirusa grypy ptaków u ptaków dzikich każdego roku prowadzony jest monitoring (obecnie w oparciu Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wykrycie występowania zakażeń wirusami wywołującymi grypę ptaków (Avian influenza) na lata 2020-2022). Zgodnie z punktem 3.2.ww Rozporządzenia w ramach nadzoru biernego planuje się przebadanie próbek pobranych do badań laboratoryjnych od padłych dzikich ptaków z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazaniem do nadzoru biernego jest stwierdzenie przypadków ponadnormatywnej (wyraźnie zwiększonej) śmiertelności lub klinicznych zachorowań u dzikich ptaków.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż zwiększona śmiertelność dzikich ptaków nie musi mieć źródła w zarażeniu wirusem, a może wynikać z przyczyn środowiskowych, przykładowo – niesprzyjających warunków atmosferycznych. Zatem nawet stwierdzenie zwiększonych upadków ptaków nie oznacza automatycznie występowania choroby, a jest jedynie wskazaniem do wykonania stosownych badań.

Jednocześnie przedstawiamy szczegółowe kalendarium działań podejmowanych przez służby podległe Wojewodzie Pomorskiemu:

1. 04.02.2021r. – zebranie z plaży w okolicy Jastarni zwłok łabędzi, przez lekarza weterynarii;
2. 08.02.2021r. – zebranie z plaży w okolicy Chałup zwłok łabędzi, przez lekarza weterynarii;
3. 09.02.2021r. – zebranie z plaży w okolicy Swarzewa zwłok łabędzi, przez lekarza weterynarii;
4. 09.02.2021r. – przekazanie zwłok łabędzi do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Pucku;
5. 09.02.2021r. – dostarczenie zwłok łabędzi do laboratorium Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Gdańsku;
6. 12.02.2021r. – otrzymanie z laboratorium PIW PIB w Puławach sprawozdań. Wyniki badań laboratoryjnych ujawniły obecność wirusa grypy ptaków w próbkach pobranych od ptaków w miejscowości Swarzewo, natomiast w próbkach pochodzących z miejscowości Jastarnia i Chałupy uzyskano wynik ujemny. Potwierdza to fakt, że grypa ptaków nie jest jedyną przyczyną obserwowanych w rejonie zatoki Puckiej upadków dzikiego ptactwa, a bardziej prawdopodobnymi przypadkami upadków są warunki pogodowe, które przekładają się na brak dostępu do pożywienia oraz przypadki uwięzienia osłabionych ptaków wskutek przymarznięcia do tafli lodu;
7. 12.02.2021r. – przesłanie do WIW w Gdańsku raportu ADNS;
8. 12.02.2021r. - powiadomienie przez PIW w Pucku WIW w Gdańsku, PIW w Wejherowie, PIW w Gdyni i PSSE w Pucku o stwierdzeniu wystąpienia na terenie powiatu puckiego wysoce zjadliwej grypy ptaków u ptaków dzikich, (łabędzi);
9. 12.02.2021 r. – powiadomienie Starosty Powiatowego w Pucku o stwierdzeniu wystąpienia na terenie powiatu puckiego wysoce zjadliwej grypy ptaków u ptaków dzikich, (łabędzi);

10.12.02.2021r. – zwołanie, na wniosek Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pucku, Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego przy Staroście Powiatowym w Pucku;

11.15 i 16.02.2021r. – posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego przy Staroście Powiatowym w Pucku w celu wypracowania procedur postępowania zapobiegającego rozprzestrzenieniu wysoce zjadliwej grypy ptaków;

12.17.02.2021r. – zwołanie zebrania przedstawicieli gmin i miast powiatu puckiego zajmujących się problematyką zarządzania kryzysowego w celu przeszkolenia na temat zasad bioasekuracji podczas zbierania zwłok martwych ptaków;

13.18.02.2021r. – szkolenie na temat zasad bioasekuracji podczas zbierania zwłok martwych ptaków dla przedstawicieli gminy Puck i miasta Puck.

W dniu 15.02.2021r. – na zebraniu Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego przy Staroście Powiatowym w Pucku omówiono procedury postępowania określone w Planie Gotowości Zwalczenia Wysoce Zjadliwej Grypy Ptaków Na Poziomie Powiatu Puckiego i przydzielono zadania gminom i służbom odnośnie oznakowania terenu, a także ustalono sposoby informowania mieszkańców o nakazach i zakazach które obowiązują w obszarze zagrożonym. Jako główne kierunki zwalczania określono: wzmocnienie bioasekuracji, monitoring występowania wirusa w zwłokach ptaków dzikich i akcję informowania mieszkańców.

W dniu 16.02.2021r. na zebraniu Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego przy Staroście Powiatowym w Pucku ustalono zaś, że odpowiednie służby będą patrolowały miejsca najczęstszego i najliczniejszego przebywania dzikich ptaków oraz zbierały zwłoki padłych ptaków. Przeprowadzono szkolenie na temat zasad bioasekuracji podczas zbierania zwłok martwych ptaków. Ustalono zasady przekazywania zwłok do utylizacji.

Mając na względzie sytuację epizootyczną w regionie powiatowe organy Inspekcji weterynaryjnej podjęły działania na podstawie § 2 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 25 listopada 2019 r. w sprawie zarządzenia środków podejmowanych w związku z ryzykiem wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków (Dz.U. 2019 poz. 2368) w oparciu o środki w zależności od sytuacji epizootycznej wymienione w decyzji Komisji Europejskiej nr 2018/1136 z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie środków zmniejszających ryzyko i wzmocnionych środków bezpieczeństwa biologicznego oraz systemów wczesnego wykrywania w związku z ryzykiem stwarzanym przez dzikie ptactwo w odniesieniu do przenoszenia wirusów wysoce zjadliwej grypy ptaków na drób (Dz. Urz. UE L 205 z 14.08.2018, str. 48).,

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Pucku wydał zatem rozporządzenie w którym określono obszar zagrożony wystąpieniem choroby i wprowadzono określone nakazy i zakazy mające na celu ochronę drobiu i zabezpieczenie gospodarstw utrzymujących drób w promieniu 10km od miejsc, w których stwierdzone zostały dodatnie wyniki na obecność wirusa.

Na obszarze zagrożonym wystąpieniem choroby zakaźnej zwierząt „Wysoce zjadliwej grypy ptaków”, wprowadzono następujące zakazy i nakazy:

- 1) zakazuje się gromadzenia drobiu i innych ptaków żyjących w niewoli na targach, pokazach, wystawach i imprezach kulturalnych;

2) zakazuje się utrzymywania drobiu na wolnym powietrzu, chyba że:

a) drób jest chroniony przed kontaktem z dzikim ptactwem za pomocą sieci, dachów, poziomych tkanin lub innych odpowiednich środków zapobiegających temu kontaktowi;

b) drób jest karmiony i pojoyony w zamkniętym pomieszczeniu lub w miejscu osłoniętym, które w dostateczny sposób uniemożliwia dostęp dzikiego ptactwa i tym samym zapobiega kontaktowi dzikiego ptactwa z pokarmem lub wodą przeznaczonymi dla drobiu;

3) zakazuje się korzystania ze zbiorników wodnych znajdujących się na wolnym powietrzu w celach związanych z hodowlą drobiu; chyba że jest to wymagane ze względów związanych z dobrostanem zwierząt w przypadku niektórych gatunków drobiu i zbiorniki te są dostatecznie chronione przed dostępem dzikiego ptactwa;

4) zakazuje się pojenia drobiu wodą pochodzącą ze zbiorników wód powierzchniowych, do których może mieć dostęp dzikie ptactwo; chyba że woda jest poddawana obróbce zapewniającej inaktywację wirusów grypy ptaków

5) zakazuje się wypuszczania drobiu w celu odnowy populacji ptaków łownych;

6) zakazuje się utrzymywania kaczek i gęsi z innymi gatunkami drobiu;

7) nakazuje się zabezpieczyć paszę przed dostępem dzikich ptaków;

8) nakazuje się stosować w gospodarstwie obuwie i odzież ochronną przeznaczoną do pracy wyłącznie w gospodarstwie;

9) nakazuje się wyłożyć maty dezynfekcyjne nasączone środkiem dezynfekcyjnym przed wejściami do budynków, w których utrzymywany jest drób;

10) nakazuje się powiadomić Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pucku o każdym przypadku choroby drobiu

Stosowne działania zostały ustalone na szczeblu krajowym oraz Unii Europejskiej i są realizowane w powiecie i województwie w celu zabezpieczenia przeniesienia wirusa grypy ptaków z ptaków dzikich na drób hodowlany.

Podejmowane działania koordynowane były przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Wojewoda Pomorski na bieżąco monitoruje sytuację na terenie całego województwa pomorskiego i natychmiast reaguje, podejmując określone działania w celu zapobieżenia i usuwania skutków zagrożeń. Rozporządzenia wojewody pomorskiego dot. ptasiej grypy dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, a na stronie internetowej www.gdansk.uw.gov.pl dostępne są informacje dotyczące obowiązujących zasad.

Nie mniej jednak należy podkreślić, że utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy należy do zadań własnych gminy, co wynika z art. 7 ust 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713) i co zostało doprecyzowane w art. 3 ust 2 pkt 15 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1439). Zatem o ile do obowiązków Inspekcji Weterynaryjnej należy monitorowanie sytuacji epizootycznej i wykonywanie stosownych badań w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, o tyle utylizacja zwłok zwierzęcych należy do zadań samorządu. Służby weterynaryjne (jak wskazano wyżej) na bieżąco współpracują przy tym z innymi

organami w celu bezpiecznego usunięcia zwłok zwierzęcych, w tym m.in prowadzą szkolenia zasad bioasekuracji podczas zbierania zwłok martwych ptaków.

Mam nadzieję, że powyższe informacje pozwolą Państwu na realną ocenę stanu faktycznego i działań podejmowanych przez służby podległe Wojewodzie Pomorskiemu.

Z poważaniem,
z up. Wojewody Pomorskiego

Dyrektor
Wydziału Bezpieczeństwa
i Zarządzania Kryzysowego

Zbigniew Kmiecik